

EUROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument s plenarne sjednice

A8-0054/2015

19.3.2015

IZVJEŠĆE

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici Europskom parlamentu)
(2014/2220(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Arnaud Danjean

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE MANJINE.....	16
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU.....	17

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici Europskom parlamentu) (2014/2220(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir provedbu zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europskom parlamentu),
- uzimajući u obzir godišnje izvješće potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici, posebice dijelove koji se odnose na europsku sigurnosnu i obrambenu politiku (12094/14),
- uzimajući u obzir članak 2. i 3. te glavu V. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegove članke 21., 24. i 36.,
- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 18. prosinca 2013.,
- uzimajući u obzir zaključke međuparlamentarne konferencije o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici te zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici od 4. travnja 2014. i 7. studenog 2014.,
- uzimajući u obzir Europsku sigurnosnu strategiju pod nazivom „Sigurna Europa u boljem svijetu”, koju je Europsko vijeće donijelo 12. prosinca 2003., te izvješće o njezinoj provedbi pod nazivom „Pružanje sigurnosti u svijetu koji se mijenja” koje je potvrdilo Europsko vijeće 11. i 12. prosinca 2008.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici od 25. studenog 2013. i 18. studenog 2014.,
- uzimajući u obzir izvješće o napretku od 7. srpnja 2014. koje provodi potpredsjednica Komisije/Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te čelnica Europske obrambene agencije o provedbi zaključaka Europskog vijeća iz prosinca 2013.,
- uzimajući u obzir zajedničku Komunikaciju potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije o „sveobuhvatnom pristupu EU-a vanjskim sukobima i krizama” te povezane zaključke Vijeća od 12. svibnja 2014.,
- uzimajući u obzir zajedničku Komunikaciju o Strategiji kibernetičke sigurnosti Europske unije: Otvoren, siguran i zaštićen kibernetički prostor, te povezane zaključke Vijeća od 25. lipnja 2013., kao i okvir politike kibernetičke obrane EU-a usvojen 18. studenog 2014.,

- uzimajući u obzir strategiju pomorske sigurnosti EU-a od 24. lipnja 2014. te akcijski plan strategije pomorske sigurnosti EU-a iz prosinca 2014.,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća od 24. lipnja 2014. o dogovorima Unije za provedbu klauzule solidarnosti,
- uzimajući u obzir politički okvir za sustavnu i dugoročnu obrambenu suradnju usvojen 18. studenog 2014.,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 24. srpnja 2013. pod nazivom „Prema konkurentnjem i učinkovitijem sektoru obrane i sigurnosti” (COM(2013)0542) i plan provedbe od 24. lipnja 2014. (COM(2014)0387),
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavljanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice,¹
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ,²
- uzimajući u obzir svoje rezolucije o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici, posebno one od 21. studenog 2013. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike³ i o tehnološkoj i industrijskoj bazi europskog obrambenog sektora i od 12. rujna 2013.⁴ o pomorskoj dimenziji zajedničke sigurnosne i obrambene politike⁵ te o vojnim strukturama EU-a: trenutačno stanje i izgledi za budućnost,⁶
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenog 2012. o kibernetičkoj sigurnosti i obrani,⁷
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. travnja 2014. o cjelovitom pristupu EU-a i njegovim posljedicama za koherentnost vanjskog djelovanja EU-a,⁸
- uzimajući u obzir svoje preporuke potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću i Komisiji od 13. lipnja 2013. o Pregledu organizacije i djelovanja Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD)⁹ 2013. te zaključke Vijeća o tom Pregledu za 2013. od 17. prosinca 2013.,¹⁰

¹ SL L 146, 10.6.2009., str. 1.

² SL L 216, 20.8.2009., str. 76.

³ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0513.

⁴ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0514.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0380.

⁶ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0381.

⁷ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0457.

⁸ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0286.

⁹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0278.

- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,
- uzimajući u obzir članak 132. stavak 1. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A8-0054/2015),

Opći sigurnosni kontekst

1. smatra da je sigurnosno stanje u EU-u i njegovu istočnom i južnom susjedstvu sve nestabilnije i nemirnije zbog velikog broja dugogodišnjih i novih sigurnosnih izazova; smatra da su sukob u istočnoj Ukrajini, sukobi u Siriji i Iraku kao i širenje terorističke organizacije IS, libijska kriza te teroristička prijetnja u Africi (ponajprije u Sahelu i Rogu Afrike) izravne prijetnje za sigurnost Unije; nadalje, smatra i da središnja uloga Amerike u azijsko-pacifičkoj regiji te posljedice finansijske krize na proračune za obranu i kapacitete država članica samo ističu potrebu Unije i država članica da preuzmu veću odgovornost za vlastitu sigurnost i obranu; naglašava da će EU na te nove sigurnosne izazove moći djelotvorno odgovoriti samo ako njegove strukture i države članice surađuju u okviru zajedničkih i istinski koordiniranih nastojanja u sklopu ZVSP-a/ZSOP-a;
2. smatra da trenutačna razina nesigurnosti na granicama EU-a i u njegovu neposrednom susjedstvu nije zabilježena još od stvaranja ZVSP-a/ZSOP-a krajem 90-ih; zabrinut je što Unija ne može imati ključnu ulogu kao jedan akter u pogledu bilo koje od tih prijetnji te što je prečesto primorana osloniti se na inicijative jedne ili nekoliko država članica ili na *ad hoc* saveze u kojima je njena uloga marginalna ili u drugom planu;
3. smatra da se Unija i njene države članice trebaju hitno prilagoditi tim novim sigurnosnim izazovima, posebno upotrebom postojećih alata ZSOP-a te njihovim boljim povezivanjem s instrumentima vanjskih politika EU-a, humanitarnom pomoći i razvojnom politikom, boljom koordinacijom nacionalnih djelovanja i udruživanjem resursa te po potrebi pragmatičnom i fleksibilnom provedbom novih mehanizama europske solidarnosti; ističe da se granice između vanjske i unutarnje sigurnosti sve teže razaznaju te stoga poziva na veću dosljednost između vanjskih i unutarnjih instrumenata i na bolju suradnju i koordinaciju među državama članicama, posebno u području borbe protiv terorizma, organiziranog kriminala, obrane od informatičkih napada i migracije, i to pod vodstvom potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije;
4. naglašava da se snaga i važnost Unije temelje na njenoj sposobnosti da mobilizira resurse i da istodobno pokrene čitav niz raznih diplomatskih, sigurnosnih, obrambenih, gospodarskih, trgovinskih, razvojnih i humanitarnih instrumenata poštujući pritom u cijelosti odredbe Povelje UN-a; naglašava da vojni i civilni instrumenti zajedničke sigurnosne i obrambene politike čine sastavni dio tog cjelovitog pristupa;

Razdoblje od sastanka Vijeća u prosincu 2013. do sastanka u lipnju 2015.: je li zajednička sigurnosna i obrambena politika stvarni prioritet?

5. pozdravlja zaključke Europskog vijeća iz prosinca 2013. kojima se potvrđuje potreba za

¹⁰ http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_hr.pdf

povećanjem uspješnosti, vidljivosti, utjecaja i kapaciteta ZSOP-a te za jačanjem europske obrambene industrije;

6. žali zbog činjenice što, posebno u pogledu sve većih vanjskih nestabilnosti, politički zamah iz 2013. nije doveo do pojačane suradnje i konkretne i brze provedbe praktičnih mjera na visini navedenih ambicija; smatra da Unija danas jedva raspolaže nužnim operativnim i industrijskim sredstvima te kapacitetima koji bi joj omogućili da u znatnoj mjeri doprinese sprječavanju međunarodnih kriza i upravljanju njima te utvrdi svoju stratešku autonomiju i strateške interese u skladu s vrijednostima i normama iz članka 21. Ugovora iz Lisabona; poziva države članice da hitno nastave s konkretnim mjerama;
7. pozdravlja imenovanje nove potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini; pozdravlja njene prve izjave i odluku da predsjeda raspravama Vijeća za vanjske poslove i obranu, čime pokazuje svoj interes za zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku; nuda se da će njena stajališta biti pozitivan poticaj za razvoj zajedničke sigurnosne i obrambene politike; poziva potpredsjednicu/Visoku predstavnici da odigra ključnu ulogu u daljnjoj provedbi ZSOP-a i udruživanju i dijeljenju europskih obrambenih kapaciteta; poziva Komisiju da nastavi rad na radnoj skupini za obranu na razini povjerenika pod vodstvom potpredsjednice/Visoke predstavnice kako bi se zajamčilo političko vodstvo i nadzor;
8. očekuje da će do održavanja Europskog vijeća u lipnju 2015., na kojem će se ponovno pokriti pitanja obrane, države članice i institucije EU-a biti u stanju usvojiti konkretne mјere u skladu s obvezama preuzetima u prosincu 2013.; zadovoljan je što su čelnici država potvrdili da će se Vijeće za obranu održati 16. lipnja 2015. te ih poziva da kritički ocijene nisku razinu provedbe te da pojačaju pritisak na upravna tijela obrane kako bi se proveli odluke donesene na najvišoj političkoj razini u prosincu 2013.; ističe da se na sastanku Europskog vijeća u lipnju 2015. države članice koje nevoljko troše na obranu mora potaknuti da ulažu više sredstava u nju i da se pozornost mora usmjeriti na ona područja upravljanja krizom u kojima EU može istinski stvoriti dodanu vrijednost;
9. smatra da bi se na predstojećem sastanku Europskog vijeća na temu obrane trebale donijeti odluke kojima će se poboljšati kapaciteti Unije i država članica za teritorijalnu obranu u suradnji s NATO-om te kapaciteti za reagiranje na unutarnje sigurnosne izazove i razvoj kapaciteta kojima Unija može bitno doprinijeti upravljanju krizom te ojačati Europska obrambena agencija i europski obrambeni industrijski temelji razradom sveobuhvatnog sigurnosnog koncepta u kojemu će se voditi računa o unutarnjoj i vanjskoj dimenziji sigurnosti;

Misije i operacije Zajedničke sigurnosne i obrambene politike

10. zabrinut je što su nedavne civilne i vojne operacije u okviru ZSOP-a sadržavale strukturne nedostatke, koje su prisutne već godinama, a odnose se na neučinkovitost u pogledu brzog reagiranja na civilna i vojna djelovanja, duge i nefleksibilne postupke odlučivanja, potrebu za većom solidarnošću među državama članicama u financiranju misija, mandate misija koji nisu prilagođeni stanju na terenu, proračunska ograničenja, problem „okupljanja snaga“ te logističku i finansijsku tromost;
11. smatra da je pitanje financiranja misija i operacija zajedničke sigurnosne i obrambene

politike od ključne važnosti ako se želi jamčiti njena budućnost; žali što rasprava o toj temi koju je Vijeće pokrenulo u prosincu 2013. zasad nije dovela do konkretnih prijedloga; poziva na sustavno korištenje mehanizmom Atena za financiranje operacija ZSOP-a i troškova slanja misija, posebno kada je riječ o korištenju borbenim skupinama EU-a, infrastrukturni za smještaj borbenih snaga, troškovima povezanimi s uspostavljanjem ulaznih točaka na poprišta operacija i, prema potrebi, sigurnosnim zalihami hrane i goriva; poziva i da se mehanizam Atena rabi za upravljanje sredstvima od država članica primljenima na bilateralnoj osnovi, te sredstvima trećih zemalja i međunarodnih organizacija, kako bi mogle sudjelovati u financiranju pojedinih operacija i, kada je to opravdano, podržati sudjelovanje trećih zemalja u operacijama i misijama EU-a za odgovor na krizne situacije;

12. potiče daljnje napore da se ubrza financiranje civilnih misija te pojednostave postupci donošenja i provedbe odluka; u tom pogledu smatra da bi Komisija delegiranim aktima u skladu s člankom 210. Financijske uredbe trebala uvesti posebna pravila o javnoj nabavi u vezi s mjerama upravljanja krizama u sklopu ZSOP-a kako bi se olakšalo brzo i fleksibilno provođenje operacija;
13. poziva na stvaranje mehanizma za prefinanciranje kako bi se državama članicama koje žele sudjelovati u misijama ZSOP-a pomoglo u snošenju troškova, olakšavajući im tako odluku o mogućem pokretanju misije;
14. ističe doprinos EU-a međunarodnoj sigurnosti, upravljanju krizama i održavanju mira u okviru civilnih i vojnih misija i operacija EU-a kao važnu sastavnicu sveobuhvatnog pristupa Unije; primjećuje da su civilne i vojne misije koje je EU pokrenuo od 2009. bile prečesto osmišljene tako da u prvi plan stave vidljivost Unije u krizi, a ne kao strateški instrument koji se temelji na opsežnim analizama i planiranjem; smatra da bi te misije, čije bi se osoblje na terenu trebalo pohvaliti i staviti u prvi plan zbog svoje stručnosti i predanosti, trebale biti istinski i uspješni politički instrumenti koji se koriste odgovorno i dio su strategije globalnoga djelovanja, posebno u susjedstvu EU-a; podržava trenutačnu reviziju struktura za upravljanje kriznim situacijama u okviru ESVD-a; poziva Visoku predstavnici/potpredsjednicu Komisije da poduzme korake kako bi postojeće strukture postale učinkovitije i kako bi mogle brže i primjereno reagirati na nove krize, između ostalog smanjujući broj paralelnih struktura;
15. smatra da važan dio uspješne misije, kada je riječ o obuci, vještinama i vodstvu, čini stručno i kvalificirano osoblje;
16. dovodi u pitanje relevantnost slanja misije za pomoć na libijskim granicama (EUBAM Libija) i njezinu prisutnosti u institucionalnom i sigurnosnom okruženju u kojemu nikada nisu ostvareni osnovni zacrtani ciljevi; poziva na ponovnu procjenu potreba Libije u svjetlu zabrinjavajućih nedavnih događaja kako bi se na odgovarajući način riješili sigurnosni problemi, pa i oni u vezi s trenutačnim naporima u borbi protiv terorizma u Maliju i regiji Sahel;
17. smatra da bi se trebala provesti ocjena djelotvornosti 17 misija EU-a u inozemstvu koje su u tijeku;
18. također žali, uzimajući u obzir situaciju u Pojasu Gaze, što rasprave Vijeća o Misiji

pomoći EU-a za granični prijelaz Rafah još nisu polučile nikakvim rezultatom; traži ponovno aktiviranje te Misije te preispitivanje njezina mandata, ljudskih resursa i sredstava, kako bi mogla odigrati aktivnu ulogu u nadzoru granica između Pojasa Gaze, Egipta i Izraela;

19. pozdravlja sveobuhvatan angažman EU-a na Rogu Afrike, uključujući u okviru ZSOP-a i misija vojnog osposobljavanja u Somaliji, operacije Atalanta (EUNAVFOR Atalanta) i misije Europske unije za izgradnju regionalne pomorske sposobnosti u državama Roga Afrike (EUCAP NESTOR); u vezi s time prima na znanje da se aktivnost misije EUCAP Nestor odvija u složenom institucionalnom i operativnom okruženju koje karakterizira prisutnost brojnih međunarodnih sudionika, pa i EU-a; u tom pogledu poziva Vijeće i ESVD da racionaliziraju ciljeve te misije;
20. nada se da će dvije civilne misije pokrenute ove godine, savjetodavna misija Vijeća za reformu sektora civilne sigurnosti u Ukrajini (EUAM Ukraine) i misija za potporu snagama unutarnje sigurnosti u Maliju (EUCAP Sahel Mali), uspješno ispuniti svoje mandate i biti usredotočene na jasno utvrđene, mjerljive i dugoročne ciljeve;
21. napominje da od lipnja 2013. postoji skladište koje omogućuje brzo slanje sredstava potrebnih za civilne misije zajedničke sigurnosne i obrambene politike; smatra da bi to skladište, kako bi bilo učinkovito iskorišteno, trebalo biti na raspolaganju voditeljima misija za potrebe koje oni utvrde, a ne smije ovisiti o odlukama Komisije; traži sastavljanje godišnjih izvješća o aktivnostima tog skladišta kako bi se mogla konkretno ocijeniti njegova dodana vrijednost brzini slanja civilnih misija;
22. pozdravlja istraživanje koje se provodi radi osnivanja centra za zajedničke usluge zahvaljujući kojemu će se sredstva namijenjena za civilne misije ZSOP-a udružiti, a slanje misija učiniti učinkovitim; poziva na osnivanje centra za zajedničke usluge; smatra da bi najučinkovitije rješenje bilo stvaranje jedinstvene institucionalne strukture u okviru ESVD-a u kojoj bi se centralizirale i racionalizirale usluge civilnih misija (ljudski resursi, IT, logistika itd.) koje su trenutačno rasipane u pojedinim misijama;
23. prima na znanje da su vojne operacije ZSOP-a nerijetko usmjerene na obuku vojnih snaga (misija vojnog osposobljavanja u Maliju i misija vojnog osposobljavanja u Somaliji); pohvaljuje odluku o provedbi takvih operacija, ali ustraje u tome da mandat svake misije mora biti prilagođen okolnostima pojedinih situacija; smatra da formirane jedinice moraju biti u potpunosti operativne, tj. imati kapacitet za napad; žali zbog toga što se misije s izvršnim mandatom u današnje vrijeme rijetko predviđaju; uvezši u obzir stalne prijetnje u susjedstvu EU-a smatra da si Unija ne smije dopustiti da bude usredotočena isključivo na instrumente osmišljene za situacije nakon krize ili za izlazak iz krize, već mora biti u stanju djelovati u svakom aspektu upravljanja krizom, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda;
24. žali zbog stalnih problema povezanih s okupljanjem snaga koji su se pojavili tijekom pokretanja vojnih misija; prima na znanje da u svim sadašnjim vojnim operacijama Unije ne sudjeluje više od šest država članica, uz iznimku misije vojnog osposobljavanja u Maliju, koja može računati na stvarni doprinos 23 države članice; potiče države članice da šalju više jedinica u operacije kada raspolažu potrebnim nacionalnim kapacitetima; ističe potrebu za zajedničkim pristupom u duhu suradnje kada je riječ o poteškoćama

povezanim s okupljanjem snaga; pozdravlja doprinose trećih država koji potvrđuju vitalnost partnerstava u okviru ZSOP-a; poziva države članice da iskažu veću spremnosti da sudjeluju u vojnim operacijama EU-a te da doprinesu u skladu sa svojim resursima i kapacitetima koje posjeduju za takve angažmane;

25. s obzirom na to da su i civilne (EUCAP) i vojne (EUTM) misije usredotočene na obuku smatra da pružanjem financijske i materijalne pomoći treba uvesti strukturnu politiku za dugoročnu provedbu tih misija s djelotvornim mandatima i ciljevima koji su osmišljeni za rješavanje problema s kojima su suočeni; smatra da će se tom novom politikom, koja se uklapa u inicijative Unije za suradnju i razvoj, unaprijediti rad u okviru inicijativa „Train and Equip” i „E2I” kojima se nastoji ojačati kapacitete trećih zemalja (oprema, oružje, infrastruktura, plaće) kako bi njihove oružane snage bile operativne; u tom pogledu potiče Komisiju da istraži inovativne izvore financiranja;
26. prima na znanje namjeru Vijeća iznesenu na sastanku u studenom 2013. da poboljša modularnost i fleksibilnost borbenih skupina EU-a kako bi mogle biti poslane na sve vrste zadatka upravljanja krizama; međutim, prima na znanje da je za sada jedini napredak u tom pogledu, tj. prijedlog da strateški prijevoz borbenih skupina na ratišta bude obuhvaćen mehanizmom Atena, bio vrlo ograničen; priznaje da je nedostatak konstruktivnog pristupa među svim državama članicama bio politička i operativna prepreka slanju borbenih skupina;
27. pozdravlja pozitivnu poruku o ispitivanju potencijala članka 44. UEU-a koja je odaslana tijekom posljednjeg neslužbenog sastanka Vijeća na temu obrane; unatoč tomu žali što zbog razilaženja u pogledu te teme nije postignut napredak u vezi s načinom na koji bi se odredbe članka 44. mogle primjenjivati; smatra da bi se provedbom članka 44. Uniji omogućilo da djeluje znatno fleksibilnije i brže, čime bi se unaprijedila njezina sposobnost da se suoči s prijetnjama koje je okružuju; potiče države članice koje nisu zainteresirane ili koje nemaju sredstava za sudjelovanje u operacijama ZSOP-a da djeluju na konstruktivan način i omoguće drugima da djeluju ako oni to žele;
28. nadalje, traži da Visoka predstavnica/potprijeđnica Komisije ispita potencijal ostalih relevantnih članaka iz Ugovora iz Lisabona, a posebno one koji se odnose na početni fond (članak 41. UEU-a), pojačanu trajnu suradnju (članak 46. UEU-a), klauzulu solidarnosti (članak 222. UFEU-a) i klauzulu o uzajamnoj obrani (članak 42. UEU-a);
29. traži da se ozbiljno razmotri mogućnost korištenja, u oblicima kojima se poštije nužna modularnost, formiranim multilateralnim glavnim stožerima, kao što je Eurokorpus u Strasbourg, koji su dokazali svoju učinkovitost na terenu;
30. iznenađen je što još uvijek ne postoji zajednička strategija EU-a za rješavanje novih izazova u području sigurnosti EU-a; pozdravlja namjeru Vijeća i zalaganje Visoke predstavnice/potprijeđnice Komisije da se pokrene postupak strateškog promišljanja o izazovima i mogućnostima vanjske i sigurnosne politike; podsjeća da se tim postupkom nastoji razraditi nova zajednička europska sigurnosna strategija za utvrđivanje novih geostrateških scenarija, prijetnji i globalnih izazova te osmislići mјere koje EU može poduzeti kao odgovor na te izazove, posebno u okviru ZVSP-a i ZSOP-a; poziva potprijeđnicu Komisije/Visoku predstavnici da pokrene opsežan postupak izrade još ambicioznije bijele knjige o europskoj sigurnosti i obrani kako bi se strateške ambicije

EU-a objedinile s njegovim postupcima za izgradnju kapaciteta; očekuje predstojeću Komunikaciju potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice kojoj je cilj ocijeniti učinak promjena na globalno okruženje te utvrditi izazove i mogućnosti za EU koje iz toga proizlaze;

31. pozdravlja činjenicu da je 18. studenog 2014. usvojen okvir za politiku kibernetičke obrane EU-a, u kojemu se iznosi pet prioriteta kibernetičke obrane u kontekstu ZSOP-a i pojašnjava uloga raznih sudionika; pozdravlja cilj tog okvira da se podrži razvoj nacionalnih kapaciteta kibernetičke obrane i pojača zaštita komunikacijskih mreža koje se koriste za instrumente ZSOP-a; naglašava važnost postizanja ujednačene razine kibernetičke sigurnosti među državama članicama kako bi se ostvario odgovarajući napredak u suradnji za obranu od kibernetičkih napada te jačanju kapaciteta u pogledu kibernetičkih napada i kibernetičkog terorizma, te se nuda da će taj akcijski plan obilježiti početak prelaska na sustavniju integraciju kibernetičke obrane u okviru nacionalnih sigurnosnih strategija država članica, i osvijestila važnost kibernetičke obrane među institucijama EU-a; nadalje, poziva na dosljednu europsku strategiju za sigurnu ključnu (digitalnu) infrastrukturu protiv kibernetičkih napada, uz zaštitu i promicanje digitalnih prava i sloboda građana; podsjeća na potrebu za većom jasnoćom i odgovarajućim pravnim okvirom, s obzirom da je kibernetičkim napadima teško ući u trag i da postoji potreba za pružanjem razmernog odgovora na te napade u svim situacijama;
32. upućuje na neposrednu opasnost u kibernetičkom području i naglašava potrebu za otpornošću EU-a i spremnošću u EU-u da se pruži odgovor na kibernetičku krizu, pa i u okviru ZSOP-a, te stoga potiče sve države članice da bez odgađanja znatno unaprijede razvoj svojih kibernetičkih obrana; ističe da su potrebna ulaganja kada je riječ o visokokvalificiranom ljudskom kapitalu i istraživanju i inovacijama; naglašava potrebu za sinergijom i komplementarnošću civilne i vojne kibernetičke sigurnosti i obrane u EU-u; naglašava važnost jačanja suradnje s NATO-om u području kibernetičke obrane;
33. naglašava važnost suradnje EU-a s drugim međunarodnim institucijama u području sigurnosti i obrane, osobito s UN-om, NATO-om, Afričkom unijom i OEES-om; pozdravlja izjavu sa sastanka na vrhu NATO-a u Walesu u rujnu 2014. na kojemu se ponovno potvrdila podrška razvoju ZSOP-a; poziva na poduzimanje mjera za jačanje tih dviju organizacija;

Kapaciteti

34. smatra da je zbog gospodarske i financijske krize iz 2008. došlo do smanjenja nacionalnih proračuna za obranu i da je do tog smanjenje došlo bez ikakve koordinacije među državama članicama, čime se ugrozila strateška autonomija Unije i sposobnost država članica da izgrade kapacitete svojih vojnih snaga, što je imalo nepovoljne posljedice na odgovornost Unije kao globalnog sudionika u održavanju mira i potencijal koji može ostvariti u tom području; naglašava važnost planiranja strateških ulaganja u kupnju i obnovu opreme država članica;
35. čvrsto je uvjeren da otvoren i čist pomorski okoliš kojim se omogućava slobodan protok robe i ljudi te miroljubivo, zakonito, pravedno i održivo korištenje bogatstvima oceana od ključnog interesa za EU; smatra da bi i civilni i vojni institucionalni okvir EU-a stoga trebalo dodatno razraditi kako bi se provela europska strategija pomorske sigurnosti;

prima na znanje da je većina strateške imovine, ključne infrastrukture i kapaciteta u rukama država članica te da je njihova spremnost za poboljšanje suradnje od presudne važnosti za europsku sigurnost;

36. pozdravlja činjenicu da je 18. studenog 2014. Vijeće usvojilo politički okvir za sustavnu i dugoročnu suradnju u području obrane koji se zasniva na usklajivanju postupaka planiranja kapaciteta i na razmjeni informacija; ističe da je u tu svrhu potrebno da države članice nastave primjenjivati kodeks ponašanja Europske obrambene agencije u pogledu udruživanja i dijeljenja opreme kako bi se puno učinkovitije predvidjeli budući nedostaci u kapacitetima i uspostavila sustavna suradnja za njihov razvoj; poziva Visoku predstavnici/potpredsjednicu Komisije da dokazima potkrijepi konkretnе korake koji će se poduzeti radi jačanja suradnje u području obrane; poziva države članice da u pogledu neusklađenog povećanja bilateralne i multilateralne suradnje u području obrane pokrenu stalnu strukturiranu suradnju (PESCO) kao sredstvo za bolju koordinaciju te da se koriste financijskim sredstvima EU-a za mirnodopsku suradnju; poziva Visoku predstavnici/potpredsjednicu Komisije da izradi realne planove za uspješno pokretanje PESCO-a;
37. pozdravlja činjenicu da je Vijeće u studenom 2014. usvojilo plan razvoja kapaciteta Europske agencije za obranu u kojem se utvrđuje 16 prioriteta u razvoju kapaciteta; pozdravlja i rad Europske obrambene agencije u okviru baze podataka Codaba, kojom se utvrđuju mogućnosti suradnje među državama članicama, čime se otvara put raznim oblicima suradnje; potiče države članice da pri razvoju svojih vojnih kapaciteta tim instrumentima posvete dužnu pozornost; poziva da se udvostručavanja inicijativa koje su drugdje već u tijeku pod svaku cijenu izbjegne te da se veća pozornost usmjeri na utvrđivanje načina na koje se može ostvariti stvarna vrijednost;
38. iznenaden je što još uvijek ne postoje porezni poticaji za suradnju i udruživanje sredstava na razini EU-a; prima na znanje poziv Vijeća iz prosinca 2013. da se takvi mehanizmi ispitaju i žali što nakon godinu dana rasprave još uvijek nisu donesene nikakve konkretnе mjere u tom pogledu; napominje da belgijska vlada na *ad hoc* osnovi već primjenjuje izuzeća od PDV-a u pripremnim fazama određenih projekata Europske agencije za obranu, npr. satelitska komunikacija; smatra da bi spomenuta izuzeća trebala biti sustavna i odnositi se i na infrastrukturu i konkretnе programe povezane s kapacitetima, po uzoru na postojeći mehanizam NATO-a ili mehanizam EU-a za infrastrukturu civilnog istraživanja; poziva da se razrade bilo kakvi drugi poticaji kojima bi se mogla potaknuti suradnja među europskim dionicima;
39. pozdravlja postojeće modele suradnje kao što je Europsko zapovjedništvo zračnog prijevoza koji se proširuju i na nove države članice; žali što se taj model koji postoji već godinama još uvijek nije prilagodio drugim vrstama obrambenih kapaciteta; poziva da se model Europskog zapovjedništva zračnog prijevoza primjenjuje i u drugim područjima operativne potpore kako bi se smanjili ozbiljni deficiti u kapacitetima;
40. primjećuje slab napredak povezan s projektima udruživanja i dijeljenja; posebno pozdravlja napredak u području opskrbe gorivom u zraku postignut kupnjom flote zrakoplova MRTT; žali što je do danas vrlo mali broj država članica sudjelovalo u navedenom projektu te poziva države članice s manjom kapacitetima u tom području da se

uključe u projekt; smatra da bi države članice trebale nastaviti projekte udruživanja i dijeljenja resursa, usredotočavajući se na 16 područja kapaciteta koja su utvrđile s Europskom obrambenom agencijom i vojnim osobljem Europske unije u okviru ZOSP-a;

41. prima na znanje namjeru Vijeća da razradi projekte za jačanje kapaciteta EU-a kao što su, između ostalog, daljinski upravljeni zrakoplovni sustavi i državne satelitske komunikacije; prima na znanje potrebu da se doneše regulatorni okvir za početnu integraciju daljinski upravljenih zrakoplovnih sustava u europski zračni sustav do 2016., vodeći pritom računa o civilnim i vojnim potrebama te odredbama međunarodnog prava; poziva Komisiju da navede kako se sredstva projekta Obzor 2020. za civilna i vojna istraživanja mogu iskoristiti za uvodenje daljinski upravljenih zrakoplovnih sustava u europski zračni prostor;
42. pozdravlja napredak postignuti na razini satelitskih usluga Europske unije (Galileo, Copernicus, EGNOS); smatra da bi te svemirske usluge, posebno Copernicus, trebale biti operativne kako bi zadovoljile potrebe misija i operacija ZSOP-a u pogledu satelitskih snimki visoke rezolucije; pozdravlja pokretanje projekta Ariane 6; žali što zbog tehničkih i trgovinskih razloga Unija još uvijek kupuje ruske lansere, što je u suprotnosti s njenim ciljem postizanja određene strateške autonomije, te stoga naglašava potrebu za napretkom u razvoju tehnologija za civilne i vojne svrhe kojima ćemo očuvati svoju neovisnost;
43. poziva Uniju da potakne države članice da ispune ciljeve NATO-a u pogledu kapaciteta, a oni zahtijevaju da se barem 2 % BDP-a troši na obranu i 20 % proračuna za obranu na osnovnu opremu, uključujući istraživanje i razvoj;

Obrambena industrija

44. pozdravlja prijedlog Komisije o poboljšanju pristupa MSP-ova obrambenim tržištima koja su trenutačno vrlo specifična i to zbog sljedećih razloga: potražnja gotovo isključivo ovisi o javnoj nabavi, broj poduzeća na tržištu je ograničen, potrebno je puno vremena da se proizvod proizvede te se dugo održava u uporabi, strateški karakter određenih tehnologija;
45. prima na znanje Komunikaciju Komisije iz srpnja 2013. pod nazivom „Prema konkurentnjem i učinkovitijem obrambenom i sigurnosnom sektoru“ kao i plan iz lipnja 2014. za njezinu primjenu te prijedloge koji se u njemu navode, posebno one za bolju primjenu direktiva 2009/81/EZ i 2009/43/EZ o jedinstvenom tržištu, ne dovodeći u pitanje suverena prava država članica kako je navedeno u članku 346. UFEU-a;
46. smatra da sve te mjere ovise o prethodnoj zajedničkoj definiciji opsega europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) kako bi se moglo jasno odrediti koja poduzeća ili strateške aktivnosti mogu od toga imati koristi, vodeći pritom računa o razlikama u kapacitetima vojnih industrija država članica; smatra da bi se ta definicija konkretno trebala temeljiti na nizu kriterija, npr. razvoju opreme i tehnologije u EU-u, nadzornim aktivnostima kojima poduzeća kontroliraju korištenje pravima vlasništva i uporabu opreme i tehnologije koju su proizveli te jamstvu da u slučaju stranog vlasništva strani vlasnici nemaju prevelika prava glasanja, što bi dovelo do umanjenja nadzora koji poduzeća provode nad svojim aktivnostima; naglašava potrebu za utvrđivanjem ključnih obrambenih sredstava EU-a (tj. ključnih industrijskih kapaciteta i ključnih tehnologija);

47. naglašava da stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona politike EU-a o industriji, svemiru i istraživanju obuhvaćaju i područje obrane; ističe da programi Unije u drugim područjima, kao što su unutarnja i granična sigurnost, krizno upravljanje i razvoj, nude dobru priliku za zajednički razvoj kapaciteta relevantnih za te politike te za provođenje misija ZSOP-a; poziva Komisiju da utvrdi trajne postupke za suradnju između Komisije, ESVD-a, Europske obrambene agencije i država članica u područjima zajedničkog tržišta, industrije, svemira, istraživanja i razvoja; poziva Komisiju na stvaranje trajnih veza između tijela i agencija EU-a iz područja unutarnje sigurnosti (Frontex, Europol, ENISA) i vanjske sigurnosti i obrane (Europska obrambena agencija, ESVD);
48. prima na znanje prijedloge Komisije za bolju primjenu direktiva 2009/81/EZ (o usklađivanju postupaka nabave u području obrane i sigurnosti) i 2009/43/EZ (o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice); smatra da je također potrebno utvrditi što se može kvalificirati kao oprema i tehnologija od velike strateške važnosti koja nije obuhvaćena ni Direktivom 2009/81/EZ (oprema za ključne sigurnosne interese) ni Direktivom 2004/18/EZ (oprema čija je uporaba povezana s područjem obrane, ali nije specifična za njega); smatra da europska poduzeća koja obavljaju svoju djelatnost u tom sektoru imaju potrebu za posebnim pravnim i finansijskim mehanizmima kojima im se omogućuje da budu konkurentna i tako jamči strateška autonomija EU-a;
49. prima na znanje namjeru Vijeća da uvede europski mehanizam sigurnosti opskrbe u okviru kojeg će si države članice pomagati pružanjem pravodobnih odgovora na zahtjeve u području obrane; očekuje plan Komisije u kojem će se navesti relevantne mogućnosti provedbe tog mehanizma i zelenu knjigu, koja se treba objaviti, o nadzoru stranih ulaganja u strateška poduzeća za obranu; pozdravlja donošenje poboljšanog okvirnog sporazuma Europske obrambene agencije za sigurnost opskrbe država članica kao važan, dobrovoljan, pravno neobvezujući mehanizam za povećanje uzajamne potpore država članica i pomoći njima u području sigurnosti opskrbe; poziva Europsku obrambenu agenciju i Komisiju da zajedno osmisle dodatna sredstva i inicijative za promicanje sigurnosti opskrbe diljem EU-a te da pruže potporu državama članicama u provedbi novog okvirnog sporazuma;
50. poziva Komisiju da jasno utvrdi i mobilizira finansijska sredstva EU-a i instrumente namijenjene pospješivanju uspostave europskog zajedničkog tržišta za obrambenu industriju;
51. pozdravlja usvajanje izmjena kontrolnog popisa izvoza Wassenaarskog režima u pogledu tehnologija za nadzor i detekcije, koje su također nedavno provedene na europskoj razini; međutim, naglašava da je potrebno uložiti više napora u sprječavanje nekontrolirane proizvodnje i izvoza tehnologija koje se mogu upotrijebiti za napad na ključnu infrastrukturu EU-a i kršenje ljudskih prava; stoga poziva Komisiju da što prije podnese prijedlog za reviziju Uredbe o izvozu robe s dvojnom namjenom;
52. smatra da ni jedna vlada ne može sama pokrenuti prave opsežne programe istraživanja i tehnologije; podsjeća na deklaraciju Vijeća iz prosinca 2008. o jačanju kapaciteta i obvezu država članica da postignu zajednički cilj da 2 % obrambene potrošnje namijene za financiranje istraživanja; poziva Visoku predstavnici/potpredsjednicu Komisije i direktora

Europske obrambene agencije da pruže podatke o trenutačnoj situaciji u tom pogledu; pozdravlja prijedloge Komisije o ostvarivanju sinergija civilnog i obrambenog istraživanja; u vezi s time ističe činjenicu da se u okviru programa istraživanja Obzor 2020. nude zнатне mogućnosti za razvoj kapaciteta u tom području; poziva Komisiju i države članice da podrže istraživački projekt kojim se pruža potpora vanjskim politikama Unije, uključujući tehnološki razvoj u području tehnologija s dvostrukom namjenom radi pogodovanja interoperabilnosti civilne zaštite i oružanih snaga, kako je navedeno u posebnom programu kojim se osniva program Obzor 2020.; poziva Komisiju i države članice da odgovarajuća istraživanja uvrste u godišnje programe rada; također pozdravlja pokretanje pripremnih djelovanja te se nada da će sljedeći korak u sklopu ZSOP-a biti financiranje relevantne istraživačke teme tijekom sljedećeg višegodišnjeg finansijskog okvira; naglašava važnost provedbe pilot-projekta za istraživanje u sklopu ZSOP-a koji će zajedno voditi Komisija i Europska obrambena agencija, u skladu s prijedlogom Parlamenta u proračunu za 2015. koji se odnosi na ciljeve Unije koje Agencija treba ispuniti i izvršenje proračuna Unije; u tom smislu žali što Komisija Parlamentu nije dostavila ocjenu potencijala članka 185. UFEU-a, kako je Parlament zatražio u Rezoluciji od 21. studenog 2013. o tehnološkoj i industrijskoj bazi europskog obrambenog sektora (2013/2125(INI));

53. istodobno poziva da se prisno motre pitanja koja se odnose na upravljanje, prava intelektualnog vlasništva, sufinanciranje pripremnih obrambenih djelovanja i pravila za sudjelovanje u njima; poziva države članice da se u potpunosti uključe u postupak odlučivanja kako bi se izbjegli preveliki administrativni troškovi i jamčilo da se u okviru tih programa vodi računa o njihovim strateškim potrebama i strateškim potrebama ZSOP-a;
54. podsjeća na vrlo povjerljivu i stratešku narav istraživanja u području obrane, i za industrijsku konkurentnost i stratešku autonomiju EU-a, te poziva na donošenje odgovarajuće politike intelektualnog vlasništva povezane sa sigurnošću i obranom u cilju zaštite rezultata istraživanja; očekuje prijedloge od Komisije, ali i od vojne industrije, o tom pitanju;
55. prima na znanje prijedloge Komisije kojima se promiče uspostava zajedničkih normi i postupaka certificiranja obrambene opreme; očekuje da će Europska obrambena agencija i Komisija izraditi plan industrijskih normi u području obrane te da će Europska obrambena agencija i Europska agencija za sigurnost zračnog prometa iznijeti mogućnosti za poboljšanje uzajamnog priznavanja vojnih certificiranja u EU-u; žali zbog protivljenja europskih organizacija za norme da izrade žigove za normu obrambenih proizvoda;
56. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, potpredsjednicima Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku NATO-a, predsjedniku Parlamentarne skupštine NATO-a, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, predsjedavajućem OEES-a, predsjedniku Parlamentarne skupštine OEES-a, predsjedavajućem Skupštine Afričke unije i glavnom tajniku Zajednice naroda jugoistočne Azije.

MIŠLJENJE MANJINE

**o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća
Vijeća o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici Europskom parlamentu
(2014/2220(INI))**

Odbor za vanjske poslove, izvjestitelj: Arnaud Danjean

Mišljenje manjine koje su sastavili zastupnici Kluba zastupnika GUE/NGL-a Sabine Lösing i Takis Hadjigeorgiou

U ovom se izvješću izražava žaljenje što se misije s izvršnim mandatima rijetko provode te se poziva na provedbu opsežnijih intervencija. U izvješću se traži bolja suradnja u razvoju naoružanja, udruživanju i dijeljenju sredstava, veća ulaganja u obranu i usvajanje istih ciljeva u pogledu kapaciteta koje propisuje NATO (namijeniti barem 2 % BDP-a za obranu).

Protivimo se izvješću zato što se u njemu:

- ne odražava negativna i sve veća uloga EU-a u trenutačnim sukobima u njegovu južnom i istočnom susjedstvu
- promiče porezne olakšice na europskoj razini za obrambene i sigurnosne projekte, vojna namjena projekta Galileo, zalaže za vojni projekt bespilotnih letjelica koji bi financirao EU, pogoduje vojno-industrijskom kompleksu, zahtijeva provedba mehanizma za sigurnost opskrbe na razini EU-a
- podržava spajanje civilnih i vojnih istraživanja kako bi se civilni kapaciteti rabili u vojne svrhe, podržava zasebni istraživački odjel za financiranje vojnih istraživanja
- ucjenjuje da gospodarske krize vode k rezovima u proračunskim sredstvima za obranu kojima se ugrožava strateška autonomija Unije i stvara manjak vojnih kapaciteta
- podržava i promiče širenje mehanizma ATENA za financiranje vojnih misija EU-a izvan nadzora Parlamenta
- vrši pritisak da se vojne skupine EU-a šalju za sve vrste upravljanja krizom

Zahtijevamo:

- radikalno razoružavanje na razini EU-a i na globalnoj razini, uključujući kemijska, biološka, radiološka i nuklearna oružja
- da se iz proračuna EU-a ne financira vojska
- da sve aktivnosti budu strogo unutar okvira Povelje UN-a i međunarodnog prava
- civilnu EU, strogo civilni mirovni pristup rješavanju sukoba i razdvajanje civilnih i vojnih akcija
- strogo odvajanje EU-a od NATO-a.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	9.3.2015
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Bas Belder, Goffredo Maria Bettini, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Aymeric Chauprade, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Mark Demesmaeker, Georgios Epitideios, Eugen Freund, Michael Gahler, Richard Howitt, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Eduard Kukan, İlhan Kyuchyuk, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Jean-Luc Mélenchon, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Kati Piri, Andrej Plenković, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Alyn Smith, Jaromír Štětina, Eleni Theocharous, László Tókés, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Nicolas Bay, Reinhard Büttikofer, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Gabrielius Landsbergis, Juan Fernando López Aguilar, Antonio López-Istúriz White, David Martin, Helmut Scholz, Janusz Zemke
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Eric Andrieu